

કેસ દાખલ તારીખ	૨૨/૧૧/૨૦૨૩
કેસ નોંધણી તારીખ	૨૨/૧૧/૨૦૨૩
કેસ ફેસલ તારીખ	૦૭/૦૩/૨૦૨૬
સમયગાળો	વર્ષ - માસ - દિવસ ૦૨ - ૦૩ - ૧૩

*****

પાટણના એડી. ચીફ જ્યુડીશીયલ મેજિસ્ટ્રેટ કોર્ટમાં, તા.જી.પાટણ.

*****

ફોજદારી કેસ નં.૩૨૬૬/૨૦૨૩
આંક-૬૦

ફરીયાદી - પટેલ રમેશભાઈ બાબુલાલ,
ઉ.વ.આ.૬૫, ધંધો:- નિવૃત્ત,
રહે.પાટણ, ઠે.૮૭, ચશ વિહાર, તા.જી.પાટણ.

-: વિ રૂ ધ્ધ :-

આરોપી - પ્રજાપતિ શૈલેષકુમાર ઈશ્વરલાલ,
ઉ.વ.આ.૫૦, ધંધો:- કોન્ટ્રાક્ટર,
રહે.પાટણ, ઠે.ખોખરવાડો, તા.જી.પાટણ.

બાબત:- ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮
મુજબની ફરીયાદ...

ફરીયાદી તરફે વિ.વ.શ્રી	આર.એસ.મજમુંદાર
આરોપી તરફે વિ.વ.શ્રી	કે.બી.પ્રજાપતિ

-: જ જ મે ન્ટ :-

૦૧) ફરીયાદીની ફરીયાદ હકીકત ટુંકમાં એવી છે કે, ફરીયાદી ઉપરોક્ત બતાવેલા સરનામે તેઓના કુટુંબ સાથે રહે છે. આરોપી ઉપર જણાવેલા સરનામે રહે છે અને એક કોન્ટ્રાક્ટર તરીકેનો વ્યવસાય કરે છે. આરોપી તથા પટેલ હસમુખભાઈ ગંગારામ નાઓએ હાંસાપુર ગામની હદમાં પાટણ-સિદ્ધપુર રોડ પર રે.સ.નં.૩૮૭ પૈકી-૨ (પ્લોટ નં.૧, ૨) ઉપર આરોપીએ "ગેલોપ્સ આર્કેડ" નામનું કોમર્શીયલ માર્કેટનું બ્રોશર મુકેલ. જે

આધારે ફરીયાદીએ સદર "ગેલોપ્સ આર્કેડ" માં ગ્રાઉન્ડ ફ્લોરની દુકાન નં.૧૫ અને ફર્સ્ટ ફ્લોર ઉપરની દુકાન નં.૨૦, ૨૧, ૨૨ અને ૨૩ એમ મળી કુલ પાંચ દુકાનો રૂ.૭૫,૦૦,૦૦૦/- પુરામાં આરોપી અને પટેલ હસમુખભાઈ ગંગારામ નાઓ વહીવટકર્તા, વેચાણકર્તા તેમજ નાણાંકીય લેવડ-દેવડ સંભાળવાની પુર્ણ ભુમિકામાં હોવાથી આરોપી અને પટેલ હસમુખભાઈ ગંગારામ નાઓ પાસેથી અનરજીસ્ટર્ડ વેચાણ લેખથી વેચાણ રાખવાનું નક્કી કરેલું હતું. ત્યારબાદ જમીન માલીક અને આરોપી અને પટેલ હસમુખભાઈ ગંગારામ નાઓ વચ્ચે તકરાર ઉભી થતા સદર "ગેલોપ્સ આર્કેડ" માં ફરીયાદીની માંગણી પ્રમાણેની પાંચ દુકાનોનું બાંધકામ કરી આપવામાં આરોપી અને પટેલ હસમુખભાઈ ગંગારામ નાઓ નિષ્ફળ જતાં આરોપીએ ફરીયાદી પાસેથી લીધેલી રકમ રૂ.૭૫,૦૦,૦૦૦/- પુરા તા.૦૧/૦૮/૨૦૨૩ સુધીમાં પરત કરવાની બાંહેધરી આપી નોટરાઈઝ કરી લખાણ તા.૧૦/૦૪/૨૦૨૩ ના રોજ કરી આપેલ હતું. જે પેટે આરોપીએ ફરીયાદીને આરોપીના પંજાબ નેશનલ બેન્કની, પાટણ શાખાના ખાતા નં.૬૭૦૨૦૦૦૧૦૦૦૩૮૯૨૬ વાળા ખાતાના તા.૦૧/૦૮/૨૦૨૩ ના રોજના સહી અને તમામ વિગતો ભરી ચાર ચેકો આપેલા. જે ચાર ચેકો પૈકી (૧) ચેક નં.૮૫૩૦૪૦ તા.૦૧/૦૮/૨૦૨૩ રકમ રૂ.૯,૦૦,૦૦૦/- પુરા (૨) ચેક નં.૮૫૩૦૪૧ તા.૦૧/૦૮/૨૦૨૩ રકમ રૂ.૯,૦૦,૦૦૦/- પુરા (૩) ચેક નં.૮૫૩૦૪૨ તા.૦૧/૦૮/૨૦૨૩ રકમ રૂ.૯,૦૦,૦૦૦/- પુરા (૪) ચેક નં.૮૫૩૦૪૩ તા.૦૧/૦૮/૨૦૨૩ રકમ રૂ.૯,૦૦,૦૦૦/- પુરા એમ મળી કુલ રૂ.૩૫,૦૦,૦૦૦/- પુરાની તેઓની કાયદેસરની લેણી રકમનો આરોપીએ સ્વીકાર કરેલ. આરોપીએ આપેલા ઉપરોક્ત તમામ ચાર ચેકો ફરીયાદીએ ચેકમાં લખેલી તારીખ પછી એટલે કે, તા.૨૭-૦૯-૨૦૨૩ ના રોજ તેઓની બેન્ક ઓફ બરોડાની માર્કેટ યાર્ડ શાખામાં ભરતાં ઉપરોક્ત તમામ ચાર ચેકો તા.૩૦/૦૯/૨૦૨૩ ના રોજ "અપુરતા નાણાં ભંડોળ" ના શેરા સાથે પરત ફરેલા હતા. જેથી ફરીયાદીએ આરોપીને "અપુરતા નાણાં ભંડોળ" ના કારણોસર ચેક પરત ફરેલ હોવાની મૌખિક જાણ કરી પરત આપેલા ચેકના મેમોની વિગતો પણ બતાવેલી હતી. આમ, આરોપીએ આપેલા ઉપરોક્ત

તમામ ચેકો "અપુરતા નાણાં ભંડોળ" ના શેરા સાથે મેમા સાથે પરત ફરેલ હોવાથી તે ચેકના નાણાં ફરીયાદીને મળી શકેલા નથી. આમ, આરોપીએ ફરીયાદી સાથે વિશ્વાસઘાત અને છેતરપીંડી કરેલ હોવાનું લાગેલ. આમ, ફરીયાદીએ આરોપીને ધી નેગોશીયેબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબની ચેકો રીટર્ન થયાની નોટીસ તા.૧૮-૧૦-૨૦૨૩ ના રોજ રજીસ્ટર્ડ પોસ્ટ એડી મારફતે આરોપીના ઘરના કાયમી સરનામે આપેલી હતી. જે નોટીસ આરોપીના ઘરના સરનામે બજવા છતાં આરોપીએ ફરીયાદીએ આપેલી નોટીસ સ્વીકારવાની ના પાડતાં તા.૧૯-૧૦-૨૦૨૩ ના રોજ પોસ્ટમેને "રીફ્યુઝડ" ના શેરા સાથે પરત ફરેલી છે.

૦૨) ઉપરોક્ત પેરેગ્રાફમાં જણાવેલ હકીકતવાળી ફરીયાદ રજુ કરતાં ફરીયાદીની ફરીયાદ રજીસ્ટરે લેવાનો હુકમ કરી ક્રિમીનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ-૨૦૪ ની જોગવાઈ અન્વયે આરોપી વિરુદ્ધ નેગોશીયેબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ ના સમન્સ ઇશ્યુ કરવાનો હુકમ કરવામાં આવેલ.

૦૩) સદરહું ફરીયાદનું રેકર્ડ તથા રોજકામ ધ્યાને લેતાં આરોપીને પ્રોસેસની બજવણી થઈ જતાં અને આરોપી તેમના વિ.વ.શ્રી મારફતે હાજર થતાં આરોપીને ફરીયાદ તથા તેની સાથે ફરીયાદીએ રજુ કરેલ દસ્તાવેજોની નકલો પુરી પાડેલ. વધુમાં સદરહું ફરીયાદનું રેકર્ડ તથા રોજકામ મુજબ આ અદાલત દ્વારા આંક-૦૮ થી ક્રિમીનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ-૨૫૧ અન્વયે આરોપીનો જવાબ (પ્લી) નોંધવામાં આવેલ અને તેમાં આરોપીએ ગુનો કબુલ ન રાખતાં સદરહું ફરીયાદનું કામ ફરીયાદ પક્ષના પુરાવા ઉપર રાખવામાં આવેલ. આ કામનું સમગ્ર રેકર્ડ વંચાણે લેતાં કેસની ઇન્સાફી કાર્યવાહી સમન્સ ટ્રાયલ ચલાવવામાં આવેલ છે.

૦૪) આરોપી સામેના ધી નેગોશીયેબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ ના ગુનાનો આરોપી પુરવાર કરવા માટે ફરીયાદ પક્ષે નીચે મુજબનો મૌખિક તથા દસ્તાવેજી પુરાવો રજુ કરેલ છે.

—: ફરીયાદપક્ષે રજુ થયેલ મૌખિક પુરાવા :-

અનુ. નં.	સાહેબનું નામ અને પ્રકાર	આંક
૧	ફરીયાદી પટેલ રમેશભાઈ બાબુલાલનું સરતપાસનું સોગંદનામું	૦૪

-: ફરીયાદપક્ષે રજુ થયેલ દસ્તાવેજ પુરાવા :-

અનુ. નં.	દસ્તાવેજની વિગત	આંક
૧	ફરીયાદી અને આરોપી તથા અન્ય સાથે થયેલ ઈકરારનામાની નોટરાઈઝડ કોપી	૧૦
૨	અસલ ચેક	૧૧
૩	અસલ અડધિયું	૧૨
૪	અસલ ચેક રીટર્ન મેમો	૧૩
૫	અસલ ચેક	૧૪
૬	અસલ અડધિયું	૧૫
૭	અસલ ચેક રીટર્ન મેમો	૧૬
૮	અસલ ચેક	૧૭
૯	અસલ અડધિયું	૧૮
૧૦	અસલ ચેક રીટર્ન મેમો	૧૯
૧૧	અસલ ચેક	૨૦
૧૨	અસલ અડધિયું	૨૧
૧૩	અસલ ચેક રીટર્ન મેમો	૨૨
૧૪	આરોપીને આપેલ ચેકો પરત થયા અંગેની આપેલ નોટીસની સ્થળપ્રત અસલ	૨૩
૧૫	આરોપીને આપેલ ઉપરોક્ત નોટીસ તેના સરનામે બજાવતાં આરોપીએ "રીફ્યુઝડ" કરી તેવા પોસ્ટમેનના શેરા સાથે પરત આપેલ બંધ કવર	૨૪

સદર ફરીયાદના કામનું રેકર્ડ તથા રોજકામ ધ્યાને લેતાં, ફરીયાદીએ આંક-૪૩ થી કલોજંગ પુરસીશ રજુ રાખેલ છે.

૦૫) સદરહું ફરીયાદના કામે આરોપીનું ક્રિમીનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ-૩૧૩ અન્વયે વિશેષ નિવેદન નોંધવામાં આવેલ છે અને તેમાં આરોપીએ જણાવેલ છે કે, અમારે ફરીયાદીએ રજુ કરેલ દસ્તાવેજ કાગળના અનુસંધાને પટેલ હસમુખભાઈ ગંગારામ સામે એક જ દસ્તાવેજ કાગળ અનુસંધાને સી.સી. નં.૩૪૧૪/૨૦૨૩ ના કામે થયેલ સરતપાસ તથા ઉલટતપાસની નકલ તથા સાહેદ તપાસેલ છે. તે કાગળની ખરી નકલ નામ. કોર્ટમાંથી મેળવીને રજુ કરવાની છે તથા આ કામે અમારે ફરીયાદીને અગાઉ થયેલ વ્યવહાર પેટે સીક્યુરીટી પેટે ચેકો આપેલા છે. જેનો ફરીયાદીએ

દુરુપયોગ કરેલ છે. અમો આરોપીને ફરીયાદમાં જણાવેલ વ્યવહાર પેટે કોઈ નાણાં આપવાના થતા નથી કે આ બાબતે અમોએ કોઈ ચેક આપેલ નથી. વધુમાં, સદરહું ફરીયાદના કામમાં આરોપીએ તેમના ક્રિમીનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ-૩૧૩ અન્વયેના વિશેષ નિવેદનમાં તેઓ સોગંદ ઉપર પુરાવો આપવા માંગતા નથી તેમજ ફરીયાદીએ રજુ કરેલ એકરારનામું/દસ્તાવેજોના આધારે બચાવમાં સાક્ષી તપાસવા માંગે છે તેવું જણાવતાં સદરહું ફરીયાદનું કામ આરોપી પક્ષના પુરાવા ઉપર રાખવામાં આવેલ.

૦૬) આરોપ પક્ષે નીચે મુજબના દસ્તાવેજ પુરાવા રજુ કરેલ છે.

-: આરોપપક્ષે રજુ થયેલ દસ્તાવેજ પુરાવા :-

અનુ. નં.	દસ્તાવેજની વિગત	આંક
૧	હાલના ફરીયાદીએ ક્રિ. કેસ નં.૩૪૧૪/૨૦૨૩ માં આપેલ જુબાનીની ખરી નકલ	૫૧
૨	હાલના ફરીયાદીના સાહેદે ક્રિ. કેસ નં.૩૪૧૪/૨૦૨૩ માં આપેલ જુબાનીની ખરી નકલ	૫૨

સદર ફરીયાદના કામનું રેકર્ડ તથા રોજકામ ધ્યાને લેતાં, આરોપીએ આંક-૪૮ થી કલોજંગ પુરસીશ રજુ રાખેલ છે.

૦૭) ત્યારબાદ, સદરહું ફરીયાદના કામે ફરીયાદીના વિ.વ.શ્રી આર.એસ.મજમુંદાર તથા આરોપીના વિ.વ.શ્રી કે.બી.પ્રજાપતિની મૌખિક દલીલો સાંભળી. વધુમાં ફરીયાદીએ મૌખિક દલીલોના સમર્થનમાં રજુ રાખેલ ચુકાદા માનપુર્વક વંચાણે લીધા.

- Special Criminal Application No.591 of 2020.

૦૭.૧) વધુમાં આરોપીએ મૌખિક દલીલોના સમર્થનમાં રજુ રાખેલ ચુકાદા માનપુર્વક વંચાણે લીધા.

- ભગવાનદાસ વિ. પ્રદીપકુમાર, ક્રિ. અપીલ જી.એલ.આર. ૩૧૦૧, ગંગાપ્રસાદ ભગવાનદાસ વિ. જાડેજા ઝુઝુરસિંહ.
- એ.આઈ.આર. ૧૯૮૦, મદ્રાસ ૨૧૨, બાલાસુબ્રમણ્યમ જે.
- કર્ણાટકા હાઈકોર્ટ, વેંકટેશ ભટ્ટ વિ. રોહીદાસ, ક્રિ. અપીલ નં.૧૧૬૬/૨૦૦૮.
- ગુ.લો.રી. ૨૦૧૦ (૩) જી.એલ.આર. (એન.ઓ.સી.) સુપ્રીમ કોર્ટ.

- ૨૦૦૬ (૨) સી.એ.સી.સી. ૧૦૧ (એસ.સી.) એમ.એસ. નારાયણ મેનન-મની વિ. સ્ટેટ ઓફ કેરાલા.
- બસલીંગપ્પા વિ. મુદીબસપ્પા.
- ૨૦૧૯ (૨) કાઈમ્સ ૪ (સુ.કો.) ધનંજય વિ. રાજશેખર.
- ગુ. લો. રી. ૨૮૭૦, અરવિંદભાઈ બેચરદાસ પટેલ વિ. પ્રહલાદકુમાર.
- ગુ. લો. રી. ૨૬૯૦, પ્રેમસીંગ શીરામ યાદવ વિ. સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત.
- ૨૦૧૫ (૨) કાઈમ્સ ૮૦ મુંબઈ.
- કર્ણાટકા હાઈકોર્ટ.
- ૨૦૧૫ (૨) પટેલ રમેશભાઈ વિ. પટેલ પ્રણવ, જી.એલ.આર.૧૦૮૭.
- ૨૦૨૪ (૧) એચ.કે.સોલંકી વિ. સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત, જી.એલ.આર. પેજ નં.૧૧.
- ૨૦૨૪ (૩) ઝાલા રૂદ્રદત્તસિંહ વિ. સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત, જી.એલ.આર. પેજ નં.૧૮૨૩.

૦૮) આ કામે ફરીયાદ પક્ષે રજુ થયેલ પુરાવો ધ્યાને લેતાં નીચે મુજબના મુદ્દા ઉપસ્થિત થયેલ છે :-

-: મુદ્દા ઓ :-

(૧) શું ફરીયાદપક્ષ નિ:શંકપણે પુસ્તક કરે છે કે, આરોપીએ આરોપીના ખાતાનો ફરીયાદવાળા ચેકો ફરીયાદીના કાયદેસરના લેણાંની ચુકવણી પેટે તથા તથા આરોપીના કાયદેસર રીતે વસુલ થઈ શકે તેવા દેવાની ચુકવણી પેટે ફરીયાદીને આપેલ છે ?

(૨) શું હુકમ ?

૦૯) ઉપરોક્ત મુદ્દાઓ અંગે આ કોર્ટના ન્યાયિક નિર્ણય નીચે મુજબ છે.

(૧) હકારમાં,

(૨) આખરી હુકમ મુજબ.

૧૦) ઉપરોક્ત મુદ્દાને આધીન જવાબ આપેલ છે તે અંગેના મારા

કારણો નીચે મુજબ છે.

-: કારણો :-

મુદ્દા નં.૦૧:-

૧૦.૧)... સદરહું કેસમાં ફરીયાદ પક્ષે આંક-૦૪ થી ધી નેગોસીયેબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૪૫ માં જણાવેલ જોગવાઈ અન્વયે સોગંદનામાના સ્વરૂપમાં ફરીયાદીનો મૌખિક પુરાવો રજૂ કરેલ છે. જેની આરોપીના વિ.વ.શ્રી દ્વારા કરવામાં આવેલ ઉલટતપાસમાં એ હકીકતનો સ્વીકાર કરેલ છે કે, તેઓ બનાવ સમયે ઉઝા આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજમાં પ્રાધ્યાપક તરીકે નોકરી કરતા હતા અને સને-૨૦૨૦ માં તેઓ નિવૃત્ત થયા છે. તેઓએ ગેલોપ્સ માર્કેટ શોપીંગ સેન્ટર, સિદ્ધપુર રોડ પાટણ મુકામે તેમણે ૭/૧૫ અને એફ/૨૦ થી ૨૩ દુકાનો કુલ ૫ દુકાનો વર્ષ ૨૦૧૭ માં નોંધાવેલી. વર્ષ-૨૦૧૭ માં જ્યારે તેમણે દુકાનો રાખેલી ત્યારે ગેલોપ્સ માર્કેટ શોપીંગ સેન્ટર બનેલ ન હતું. ફરીયાદી સ્વેચ્છાએ જણાવે છે કે, તેઓએ ગેલોપ્સ માર્કેટ શોપીંગ સેન્ટરનો પ્લાન જોઈને દુકાનો રાખેલી. તેઓએ ગેલોપ્સ માર્કેટ શોપીંગ સેન્ટરમાં ૭/૧૫ અને એફ/૨૦ થી ૨૩ દુકાનો કુલ ૫ દુકાનો પ્રજાપતિ શૈલેષભાઈ ઈશ્વરભાઈ અને પટેલ હસમુખભાઈ ગંગારામભાઈ પાસેથી સદર દુકાનો રાખેલી. વધુમાં બચાવ પક્ષે સવાલ પુછેલ છે કે, દુકાનો રાખી ત્યારે પ્રજાપતિ શૈલેષભાઈ ઈશ્વરભાઈ અને પટેલ હસમુખભાઈ ગંગારામભાઈ તેઓનું સ્ટેટસ શું હતું ? તેના જવાબમાં ફરીયાદી જણાવે છે કે, પ્રજાપતિ શૈલેષભાઈ ઈશ્વરભાઈ અને પટેલ હસમુખભાઈ ગંગારામભાઈ ટેબલ લઈને ગેલોપ્સ માર્કેટ શોપીંગ સેન્ટરની જગ્યાએ બેસતા હતા. વધુમાં ફરીયાદીએ એ હકીકતનો સ્વીકાર કરેલ છે કે, ગેલોપ્સ માર્કેટ શોપીંગ સેન્ટરની જગ્યાના પ્રજાપતિ શૈલેષભાઈ ઈશ્વરભાઈ અને પટેલ હસમુખભાઈ ગંગારામભાઈ ભાગીદાર હતા. તેઓએ ગેલોપ્સ માર્કેટ શોપીંગ સેન્ટરની જગ્યાના પ્રજાપતિ શૈલેષભાઈ ઈશ્વરભાઈ અને પટેલ હસમુખભાઈ ગંગારામભાઈ ભાગીદાર હતા તે અંગેનો ભાગીદારી લેખ તેઓએ જોયેલ નહી. તેઓએ ગેલોપ્સ માર્કેટ શોપીંગ સેન્ટરની દુકાનો શૈલેષભાઈ ઈશ્વરભાઈ અને પટેલ હસમુખભાઈ ગંગારામભાઈ નાઓની પાસેથી રાખેલી. તેઓએ સદર ગેલોપ્સ માર્કેટ શોપીંગ સેન્ટરની દુકાનો રાખેલી ત્યારે બાના પેટે

રૂ.૫,૦૦,૦૦૦/- રોકડા આપેલા અને તેઓએ બાનાખત કરેલ નહીં. તેઓએ ગેલોપ્સ માર્કેટ શોપીંગ સેન્ટરની દુકાનો બાકીની રકમ તેઓએ વર્ષ-૨૦૧૭ માં ટુકડે ટુકડે કરીને રૂ.૨૫,૦૦,૦૦૦/- (બાનાની રકમ સાથે) અને વર્ષ-૨૦૧૮ માં ટુકડે ટુકડે કરીને રૂ.૨૦,૦૦,૦૦૦/- અને વર્ષ-૨૦૧૯ માં ટુકડે ટુકડે કરીને રૂ.૧૮,૦૦,૦૦૦/- અને વર્ષ-૨૦૨૦ માં ટુકડે ટુકડે કરીને રૂ.૧૦,૦૦,૦૦૦/- અને વર્ષ-૨૦૨૧ માં ટુકડે ટુકડે કરીને રૂ.૨,૦૦,૦૦૦/- રોકડા આપેલા. તેઓએ સદર દુકાનો પેટે આપેલ રકમની એન્ટ્રી તેઓને ડાયરીમાં કરી આપેલી. વધુમાં ફરીયાદીએ એ હકીકતનો સ્વીકાર કરેલ છે કે, તેઓએ રેકર્ડમાં ફરીયાદ સાથે કોઈ ડાયરી રજુ કરેલ નથી. ફરીયાદી સ્વેચ્છાએ જણાવે છે કે, ડાયરી શૈલેષભાઈ ઇશ્વરભાઈ અને પટેલ હસમુખભાઈ ગંગારામભાઈ નાઓ દુકાનોના વેચાણ દસ્તાવેજ કરવાના હોઈ તેથી તેઓએ હિસાબ કરવા સારુ સદર ડાયરી તેઓની પાસેથી પરત લઈ લીધેલ. તેઓએ શૈલેષભાઈ ઇશ્વરભાઈ અને પટેલ હસમુખભાઈ ગંગારામભાઈ નાઓએ લઈ લીધેલ તેઓની પાસેની ડાયરીની કોઈ નકલ કરાવેલ નહીં. વધુમાં ફરીયાદીએ એ હકીકતનો સ્વીકાર કરેલ છે કે, આંક-૧૦ માં વપરાયેલ સ્ટેમ્પ પટેલ હસમુખભાઈ ગંગારામભાઈના નામનો છે. ફરીયાદી સ્વેચ્છાએ જણાવે છે કે, આંક-૧૦ વાળું લખાણ શૈલેષભાઈ ઇશ્વરભાઈ અને પટેલ હસમુખભાઈ ગંગારામભાઈ નાઓએ કરી આપેલ.

ફરીયાદપક્ષના પુરવાનું મુલ્યાંકન :-

૧૧) આમ, ઉપરોક્ત દસ્તાવેજ તેમજ મૌખિક પુરાવાઓ ધ્યાને લઈએ તો એકબીજાને ઓળખે છે તે હકીકત નિર્વિવાદિત છે તેમજ આંક-૧૦ વાળો દસ્તાવેજ થયેલ નથી તેથી કોઈ જ હકીકત રેકર્ડ પર આવેલી નથી. વધુમાં ફરીયાદી અને આરોપી વચ્ચે ફરીયાદમાં જણાવેલ ફરીયાદ કે જે ૦૫ દુકાનો બાબતેની છે. તેની વિરુદ્ધની એકપણ હકીકત શંકા ઉપજાવે તેવી બચાવપક્ષ રેકર્ડ પર લાવી શકેલા નથી. ફરીયાદીએ આરોપીને ૦૫ દુકાનના બદલામાં રૂ.૭૫,૦૦,૦૦૦/- આપેલા પણ આરોપી ફરીયાદીને બાંધકામ કરી દુકાનો આપવામાં નિષ્ફળ ગયેલા. ફરીયાદીની આંક-૦૪ ની જુબાનીમાં ફરીયાદીએ આરોપીને સને-૨૦૧૭, ૨૦૧૮, ૨૦૧૯, ૨૦૨૦, ૨૦૨૧ ના સમયગાળા દરમિયાન ટુકડે ટુકડે વિવિધ રકમો આપેલી તે ઉલટતપાસ તરીકે

ફલિત થાય છે. આમ, ફરીયાદી અને આરોપી વચ્ચે વ્યવહાર થયેલ તે હકીકત રેકર્ડ પર આવેલ છે તથા હાલના કામના આંક-૧૧, આંક-૧૪, આંક-૧૭ અને આંક-૨૦ વાળા ચેકો આરોપીના ખાતાના નથી તેમાં આરોપીની સહી નથી તેવી એકપણ હકીકત ફરીયાદીની ઉલટતપાસમાં સાબિત કરવામાં આરોપીપક્ષ નિષ્ફળ નિવડે છે. ફરીયાદી પાસે આરોપીના ચેકો કેવી રીતે ગયા તેવી કોઈ હકીકત ઉલટતપાસ પરથી ફલિત થતી નથી. ફરીયાદી તરફે ફોજદારી કેસ નં.૩૪૧૪/૨૦૨૩ માંની ફરીયાદીની જુબાની રજુ કરેલ છે તે પણ ધ્યાને લીધેલ છે તથા ફરીયાદ પક્ષે ફોજદારી કેસ નં.૩૪૧૪/૨૦૨૩ નું સાક્ષીની જુબાની રજુ કરેલ છે. જે સાક્ષી હાલના કામના આંક-૧૦ ના દસ્તાવેજના સાક્ષી છે તથા આ જ દસ્તાવેજ ફોજદારી કેસ નં.૩૪૧૪/૨૦૨૩ માં આંક-૧૩ થી છે. આ સાક્ષી શાહ નિલેશકુમાર દેવકિશનભાઈએ આ આંક-૧૦ વાળા લખાણમાં પોતાની ગુજરાતીમાં કરેલ સહી ઓળખી બતાવે છે. તેથી ભારતીય પુરાવા ધારાની જોગવાઈઓ મુજબ આંક-૧૦ સાબિત થાય છે. આમ, સંપૂર્ણ રેકર્ડ પર આવેલો પુરાવો ધ્યાને લઈએ તો સદર તકરારી ચેકો આરોપીના ખાતાના તથા આ ચેકોમાં આરોપીની સહી અને આ ચેકો ફરીયાદીની કસ્ટડીમાં કેવી રીતે ગયા તેનું ખંડન કરવામાં આરોપી પક્ષ નિષ્ફળ નિવડે છે તથા આરોપીએ આ ચેકો કાયદેસરની લેણી રકમ ચુકવવા આપેલા હોય તે અનુમાનનું ખંડન કરવામાં પણ આરોપી પક્ષ નિષ્ફળ નિવડેલ છે. તેથી મુદ્દા નં.(૧) નો જવાબ હકારમાં ઠેરવવામા આવે છે.

કાયદાનો ઉદ્દેશ:-

૧૨) આમ, ફરિયાદપક્ષે રજૂ થયેલ પુરાવાના સંદર્ભમાં પુરાવાનું મૂલ્યાંકન કરતાં પહેલાં, સૌ પ્રથમ કાયદાની જોગવાઈઓ ધ્યાને લેવામાં આવે તો...

ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ ને વંચાણે લેતાં:-

"સમગ્ર રીતે અથવા અંશતઃ કોઈપણ દેવું કે અન્ય જવાબદારી અદા કરવા માટે કોઈ વ્યક્તિ પોતે નિભાવતા હોય તેવા ખાતા ઉપરનો ચેક આ ખાતામાંથી બીજી વ્યક્તિને નાણાંની ચૂકવણી કરવા માટે બેંકરને લખે અને આવા ચેકની ચૂકવણી કર્યા વિના બેંક પરત કરે, કારણ કે, એ

ખાતામાંની જમા રકમ ચેકના સ્વીકાર માટે અપૂરતી છે અથવા તો બેંક સાથે સમજૂતિથી કરેલ વ્યવસ્થા કર્યા પ્રમાણે ચેકની રકમ આ રકમ કરતાં વધુ છે, ત્યારે આવી વ્યક્તિએ ધી નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ ની પેટા કલમ-(એ)(બી)(સી) ની શરતોને આધિન ગુનો કર્યો છે તેમ કહેવાય, જેમાં દેવુ અથવા અન્ય જવાબદારી" આ પ્રકારનો કાયદામાં સ્પષ્ટ ખુલાસો કરવામાં આવેલ છે.

આરોપીનો બચાવ:-

૧૩) ધી નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ તથા કલમ-૧૪૦ ધ્યાને લેવામાં આવે તો:-

કલમ- ૧૩૮ - ધારકની તરફેણમાં અનુમાન:-

"જ્યાં સુધી વિપરિત અસર પુરવાર કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી એવું માની લેવામાં આવશે કે ચેકના ધારકને કલમ-૧૩૮ માં જણાવેલ ચેક સમગ્ર અથવા અંશતઃ અથવા બીજી જવાબદારી અદા કરવા માટે મળેલ છે".

૧૪) આમ, કાયદાની જોગવાઈઓ ધ્યાને લેતાં, કોઈપણ વ્યક્તિએ તેનું કાયદેસરનું દેવું અને જવાબદારી અદા કરવા માટે પોતાના ખાતાનો ચેક કોઈની તરફેણમાં લખી આપે અને તે ચેક મુજબની રકમ લખનારનાં ખાતામાં ન હોય, અને અપૂરતી રકમનાં કારણે ચેક પરત ફરે તો ધી નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ હેઠળ ગુનો બને છે, તેમ કાયદામાં સ્પષ્ટ જોગવાઈ છે. પરંતુ, તેવું દેવું અને જવાબદારી કાયદેસર રીતે વસૂલ થઈ શકે તેવું હોવું જોઈએ, તેવી ધી નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ માં સ્પષ્ટતા કરવામાં આવેલી છે તેમજ કલમ-૧૩૮ મુજબ જ્યાં સુધી વિપરીત પુરવાર કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી ચેકના ધારકને ચેક દેવાની જવાબદારી પેટે આપવામાં આવેલ છે, તેવું અનુમાન થાય છે. આમ, કાયદાની જોગવાઈઓ મુજબ ફરિયાદપક્ષના પુરાવાથી ચેકની હકીકતો પુરવાર થાય ત્યારે ચેક ધારણ કરનારની તરફેણમાં અનુમાન કરવાનું રહે છે, જ્યારે આરોપીપક્ષે વિપરીત સંજોગો પુરવાર કરવાના રહે છે.

૧૫) ઉપર મુજબની કાયદાની જોગવાઈઓનાં સંદર્ભમાં ફરિયાદપક્ષનાં પુરાવાઓને ધ્યાને લેતાં, આ કામના આરોપી સામેનું ધી નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ ના ગુનાનું તહોમત છે, જેથી

ફરિયાદપક્ષે નીચે મુજબની હકીકતો સાબિત કરવાની રહે છે.

૧. આરોપીએ ફરિયાદીને ફરિયાદીના કાયદેસરનાં લેણા પેટે ચેક આપેલ છે.
૨. આ ચેક બેંકમાં મથાળે તારીખથી ૩ મહિનામાં રજૂ કરવામાં આવેલ છે.
૩. ચેક રજૂ કરવાથી સ્વીકાર્યા વગર પરત આવેલ છે.
૪. ફરિયાદીએ આરોપીને ધી નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ (બી) ની જોગવાઈ મુજબ સમય મર્યાદામાં નોટિસ આપેલી છે.
૫. આરોપીને નોટિસ બજી ગયેલી હોવા છતાં દિન-૧૫ માં આરોપીએ નોટિસ મુજબનું વર્તન કરેલ નથી. આથી ફરિયાદીએ એક માસમાં ફરિયાદ દાખલ કરેલી છે.

૧૬) સૌ પ્રથમ ફરિયાદીએ ધી નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ તથા કલમ-૧૪૨ ની કાયદેસરની જોગવાઈઓનું પાલન કરેલું છે કે નહીં, તે જોવાનું રહે છે. આમ, ઉપરોક્ત તમામ મુદ્દા સાબિત કરવાની જવાબદારી ફરિયાદીના શરિ રહેલી છે. ફરિયાદીએ ઉપરોક્ત જણાવ્યા મુજબના મૌખિક તથા દસ્તાવેજી પુરાવાઓ હાલના કામે રજૂ કરેલ છે. સદર પુરાવાઓનું ઝીણવટપૂર્વક મૂલ્યાંકન કરવામાં આવે તો સૌ પ્રથમ આંક-૦૪ થી ફરિયાદીએ પોતાના સરતપાસના સોગંદનામામાં મોટા ભાગની હકીકતો ફરિયાદને વળગી રહ્યા છે. જે સંદર્ભે આરોપીના વિ.વ.શ્રીએ ફરિયાદીની ઉલટતપાસ કરેલી છે. જેમાં ઉપર જણાવ્યા મુજબની જુબાની આપે છે, જેનું અત્રે પુનરાવર્તન કરવામાં આવેલ નથી. આમ, લીગલ ડેબ્ટ તો રેકર્ડ ઉપર આવી ગયેલ છે. આમ, આ ચેક આરોપીના ખાતાનો નથી કે તેમાં આરોપીની સહી નથી તેવો બચાવ નથી. આમ, સદરહું ચેક આરોપીના ખાતાનો છે તથા તેમાં આરોપીની સહી છે તથા આ ચેક ફરિયાદીની કસ્ટડીમાંથી ફરિયાદીની બેંકમાં રજૂ થતાં "અપુરતા નાણાં ભંડોળ" ના શેરા સાથે પરત આવેલ છે. ત્યારે તેથી આરોપી પક્ષ એ હકીકત સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયેલ છે કે, સદરહું ચેકવાળું બેંક ખાતું આરોપીનું નથી. સદરહું ચેક આરોપીની સહીવાળો નથી તથા સદરહું ચેક રીટર્ન મેમા મુજબ પરત ફરેલ નથી તથા નિયત સમયમાં ફરિયાદીએ નિયમ મુજબ નોટીસ આપવામાં આવેલ નથી તથા આમ, સદરહું ધી નેગો. ઈન્સ્ટ્રુ. એક્ટની જોગવાઈઓ મુજબનું અનુમાનનું ખંડન કરવામાં આરોપી પક્ષ નિષ્ફળ નીવડેલ છે. ત્યારે વધુમાં આરોપી તરફે

ઉપરોક્ત જણાવેલ નામ. ગુજરાત હાઈકોર્ટ તથા નામ. સુપ્રીમ કોર્ટના વિવિધ ચુકાદાઓમાં જણાવેલ સિધ્ધાંતો ધ્યાને લેવા અરજ કરેલ છે તથા સદરહું ચુકાદાઓમાં જણાવેલ સિધ્ધાંતો સંપૂર્ણ માનસહ વંચાણે લીધેલ છે અને આ સિધ્ધાંતો બાબતે કોઈ વાદ ન હોઈ શકે. પરંતુ સદરહું ચુકાદાઓના રેકર્ડ પર આવેલા પુરાવાઓ હાલના કામના રેકર્ડ પર આવેલા પુરાવાઓ બંને અલગ અલગ છે તથા હાલના રેકર્ડમાં જે મૌખિક પુરાવાઓ અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓ ધ્યાને લીધા છે તેનું શબ્દસહ પુનરાવર્તન ન કરતાં ધ્યાને લીધેલ છે. હાલના કામમાં પક્ષકારો એકબીજાને ઓળખે છે તે હકીકત નિર્વિવાદિત છે તેમજ આંક-૧૦ વાળો દસ્તાવેજ થયેલ નથી તેથી કોઈ જ હકીકત રેકર્ડ પર આવેલી નથી. વધુમાં ફરીયાદી અને આરોપી વચ્ચે ફરીયાદમાં જણાવેલ ફરીયાદ કે જે ૦૫ દુકાનો બાબતેની છે. તેની વિરુદ્ધની એકપણ હકીકત શંકા ઉપજાવે તેવી બચાવપક્ષ રેકર્ડ પર લાવી શકેલા નથી. ફરીયાદીએ આરોપીને ૦૫ દુકાનના બદલામાં રૂ.૭૫,૦૦,૦૦૦/- આપેલા પણ આરોપી ફરીયાદીને બાંધકામ કરી દુકાનો આપવામાં નિષ્ફળ ગયેલા. ફરીયાદીની આંક-૦૪ ની જુબાનીમાં ફરીયાદીએ આરોપીને સને-૨૦૧૭, ૨૦૧૮, ૨૦૧૯, ૨૦૨૦, ૨૦૨૧ ના સમયગાળા દરમ્યાન ટુકડે ટુકડે વિવિધ રકમો આપેલી તે ઉલટતપાસ તરીકે ફલિત થાય છે. આમ, ફરીયાદી અને આરોપી વચ્ચે વ્યવહાર થયેલ તે હકીકત રેકર્ડ પર આવેલ છે તથા હાલના કામના આંક-૧૧, આંક-૧૪, આંક-૧૭ અને આંક-૨૦ વાળા ચેકો આરોપીના ખાતાના નથી તેમાં આરોપીની સહી નથી તેવી એકપણ હકીકત ફરીયાદીની ઉલટતપાસમાં સાબિત કરવામાં આરોપીપક્ષ નિષ્ફળ નિવડે છે. ફરીયાદી પાસે આરોપીના ચેકો કેવી રીતે ગયા તેવી કોઈ હકીકત ઉલટતપાસ પરથી ફલિત થતી નથી. ફરીયાદી તરફે ફોજદારી કેસ નં.૩૪૧૪/૨૦૨૩ માંની ફરીયાદીની જુબાની રજુ કરેલ છે તે પણ ધ્યાને લીધેલ છે તથા ફરીયાદ પક્ષે ફોજદારી કેસ નં.૩૪૧૪/૨૦૨૩ નું સાક્ષીની જુબાની રજુ કરેલ છે. જે સાક્ષી હાલના કામના આંક-૧૦ ના દસ્તાવેજના સાક્ષી છે તથા આ જ દસ્તાવેજ ફોજદારી કેસ નં.૩૪૧૪/૨૦૨૩ માં આંક-૧૩ થી છે. આ સાક્ષી શાહ નિલેશકુમાર દેવકિશનભાઈએ આ આંક-૧૦ વાળા લખાણમાં પોતાની ગુજરાતીમાં કરેલ સહી ઓળખી બતાવે છે. તેથી ભારતીય પુરાવા ધારાની

જોગવાઈઓ મુજબ આંક-૧૦ સાબિત થાય છે. આમ, સંપૂર્ણ રેકર્ડ પર આવેલો પુરાવો ધ્યાને લઈએ તો સદર તકરારી ચેકો આરોપીના ખાતાના તથા આ ચેકોમાં આરોપીની સહી અને આ ચેકો ફરીયાદીની કસ્ટડીમાં કેવી રીતે ગયા તેનું ખંડન કરવામાં આરોપી પક્ષ નિષ્ફળ નિવડે છે તથા આરોપીએ આ ચેકો કાયદેસરની લેણી રકમ ચુકવવા આપેલા હોય તે અનુમાનનું ખંડન કરવામાં પણ આરોપી પક્ષ નિષ્ફળ નિવડેલ છે. આમ, સદરહું કેસની ચર્ચાને ધ્યાને લેતાં સદરહું ચુકાદાઓમાં જણાવેલ સિધ્ધાંતો આરોપી પક્ષને મદદરૂપ થતાં નથી.

આરોપીનો બચાવ:-

૧૭) ધી નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટના કાયદાની કલમ-૧૩૯ તથા કલમ-૧૪૦ ધ્યાને લેવામાં આવે તો:-

કલમ- ૧૩૯ - ધારકની તરફેણમાં અનુમાન:-

"જ્યાં સુધી વિપરિત અસર પુરવાર કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી એવું માની લેવામાં આવશે કે ચેકના ધારકને કલમ-૧૩૯ માં જણાવેલ ચેક સમગ્ર અથવા અંશતઃ અથવા બીજી જવાબદારી અદા કરવા માટે મળેલ છે".

કલમ-૧૪૦, કલમ-૧૩૯ હેઠળની કાર્યવાહીમાં મંજૂર ના કરી શકાય તેવો બચાવ:-

"ચેક લખી આપ્યો ત્યારે ચેક લખનારને એવું માનવાને કારણ ન હતું કે, ચેક રજૂ કરવામાં આવશે ત્યારે તે કલમ-૧૩૯ માં જણાવેલ કારણોસર સ્વીકારી શકાશે નહિ તેવું તે કલમ હેઠળની ગુના માટેની કાર્યવાહીમાં બચાવ કરી શકાશે નહિ".

૧૮) આમ, ઉપરોક્ત કાયદાની જોગવાઈમાં જ જ્યારે આરોપીને ફરિયાદી તરફેણ અનુમાનનું ખંડન કરવાની તક આપવામાં આવી છે ત્યારે હાલના કામમાં ફરિયાદીના કબજામાંથી આરોપી પક્ષ સહીવાળો ફરીયાદમાં જણાવેલ ચેક હોવો જોઈએ. તે "અપુરતાં નાણાં ભંડોળ" ના શેરા સાથે પરત ફરવો તે અંગેનું ખંડન કરવામાં આરોપી પક્ષ નિષ્ફળ ગયેલ છે, જે અંગે વિગતવારની ચર્ચા ઉપર કરેલ છે. તેથી તે હાલના તબક્કે ટાળેલ છે. તેને ધ્યાને લઈએ તો પણ કાયદેસર મળવાપાત્ર ખંડન કરવાની તકમાં પણ આરોપીપક્ષ નિષ્ફળ નિવડેલ છે.

૧૯) આમ, ફરિયાદપક્ષે રજૂ થયેલ તમામ મૌખિક તથા દસ્તાવેજી પુરાવો અને કાયદાની જોગવાઈઓ ધ્યાને લેતાં, ફરિયાદીના લેણાં પેટે આરોપીએ ફરિયાદમાં જણાવેલ ચેક આપેલ હોવાની અને તેવા ચેક આરોપીનું ખાતું "અપુરતાં નાણાં ભંડોળ" હોવાના કારણે પરત ફરેલ હોવાની હકીકતો ફરિયાદપક્ષે નિઃશંકપણે પુરવાર કરેલ છે. આમ, ઉપરોક્ત ચર્ચા મુજબ (૧) ફરિયાદીએ પોતાનું કાયદેસરનું લેણું સાબિત કરેલ છે, (૨) ધી નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ ની જોગવાઈઓનું પાલન કરેલાનું સાબિત કરે છે. (૩) આરોપી ધી નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ- ૧૩૮ ની આજ્ઞાત્મક જોગવાઈઓનું ખંડન કરવામાં નિષ્ફળ ગયેલ છે. જેથી આરોપીને ધી નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબ તકસીરવાન ઠરાવી, મુદ્દા નં. ૧ નો જવાબ "હકારમાં" આપવામાં આવેલ છે.

૨૦) સદર કામે આરોપીની પ્લી, ક્રિમિનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ-૨૫૧ મુજબ સાદા ફોર્મમાં નોંધવામાં આવેલ છે તેમજ આ અદાલત તરફથી સદર કામના ફરિયાદીની સરતપાસ તથા આરોપી તરફે કરેલ ઉલટતપાસની તમામ હકીકતો વિગતવાર નોંધવામાં આવેલ છે. આમ, સદર કેસની સમગ્ર ટ્રાયલ ક્રિમિનલ પ્રોસીજર કોડના પ્રકરણ-૨૦ મુજબ સમન્સ ટ્રાયેબલની જોગવાઈઓ અનુસાર ચલાવવામાં આવેલ છે. જેથી ધી નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ ની જોગવાઈઓ અનુસાર આરોપીને બે વર્ષ સુધીની સજા અને ચેકની રકમની બમણી રકમ સુધીના દંડની સજા થઈ શકે છે. આ ઉપરાંત, આ કેસના તમામ સંજોગો તથા નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટે તાજેતરમાં પ્રસ્થાપિત કરેલા સિદ્ધાંતો અનુસાર ધી નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટના કેસોમાં ફરિયાદી પણ ભોગ બનનાર ગણી શકાય અને તેઓને નાણાંની નુકશાની થયેલ હોય અને કેસ દરમિયાન માનસિક ત્રાસ થયેલ હોય, તે બદલ આ પ્રકારના કેસનાં ફરિયાદીને પણ વળતર આપવું જોઈએ તેમજ આ પ્રકારના કેસ ચાલતા દરમિયાન દિવાની દાવાની સમયમર્યાદા વિતી જતી હોય, તે સંજોગોમાં ફરિયાદીને અન્ય કોઈ વિકલ્પ રહેતો નથી. તે તમામ સંજોગો ધ્યાને લેતાં, હાલનો કેસ ફરિયાદપક્ષે નિઃશંકપણે પુરવાર કરેલ છે. તેથી, આ કામના ફરિયાદીને ક્રિમિનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ-૩૫૭(૩) મુજબ વળતર આપવાના વ્યાજબી અને ન્યાયી કારણો જણાતા હોય,

ઉપરની ચર્ચા અનુસાર મુદ્દા નં.૧ નો જવાબ "હકારમાં" આપી, ઉપરોક્ત તમામ હકીકતને ધ્યાને રાખી, આરોપીને ધી નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ લગત તકસીરવાન ઠરાવવામાં આવે છે તથા સજા અંગે સાંભળવા પર સદર કામ મુલતવી રાખવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

સ્થળ: પાટણ. તા.૦૭-૦૩-૨૦૨૬. PS	(ધીરેન મનહરલાલ ચૌહાણ) એડી.ચીફ જ્યુડી. મેજિ., પાટણ. જજ કોડ નં. જીજ૦૧૦૦૬
-------------------------------------	--

સજા અંગે બંને પક્ષના વિ. વકીલશ્રીઓને સાંભળ્યા.

૨૧) ઉપરોક્ત હુકમ મુજબ આજરોજ બંને પક્ષકારોને તથા તેમના વિ.વ.શ્રીને સાંભળ્યા. જેમાં આરોપી તરફેના વિ.વકીલશ્રીએ દલીલ કરતાં એવી રજૂઆત કરેલ છે કે, આરોપી મોટી ઉંમરના છે તથા આરોપીના પરિવારમાં તેને શારિરીક તકલીફ છે. આરોપી તેના પરિવાર સાથે રહે છે તથા તેમના કુટુંબની ભરણપોષણની જવાબદારી તેમના શરિ છે. આરોપીનો કોઈ ગુનાહિત ઇતિહાસ નથી તથા જો વધુ સજા કરવામાં આવે તો તેના પરિવારને સહન કરવું પડે તેમ છે. તેથી આરોપીને ઓછામાં ઓછી સજા તથા ઓછો દંડ કરવા નમ્ર અરજ છે.

૨૨) ઉપરોક્ત દલીલને ધ્યાને લઈ, ફરિયાદપક્ષે, ફરિયાદીએ સદરહુ કેસ સંપૂર્ણ સાબિત કરેલ છે. આરોપી સામે આજ કાયદાનો બીજો કેસ પણ છે. તેથી આરોપી આવા પ્રકારના ગુના કરવા ટેવાયેલા છે તથા ઇશિદાપૂર્વક ફરિયાદીને ચેક આપી, અપૂરતું ભંડોળ રાખેલ છે. જેથી ધી નેગોશીયેબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ ની જોગવાઈ અનુસાર આરોપીને બે વર્ષ સુધીની સજા અને ચેકની રકમની બમણી રકમ સુધીના દંડની સજા થઈ શકે છે. આ ઉપરાંત આ કેસના તમામ સંજોગો તથા નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટે તાજેતરમાં પ્રસ્થાપિત કરેલા સિધ્ધાંતો અનુસાર ધી નેગોશીયેબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટના કેસોમાં ફરિયાદી પણ ભોગ બનનાર ગણી શકાય અને તેઓને નાણાંની નુકશાની થયેલ હોય અને કેસ દરમ્યાન માનસિક ત્રાસ થયેલ હોય, તે બદલ આ પ્રકારના કેસના ફરિયાદીને પણ વળતર અપાવવા હુકમ કરશોજી તથા સમાજમાં દાખલો બેસે તેવી સજા કરવા અરજ કરેલ છે.

૨૩) ઉપરોક્ત તમામ હકીકત ધ્યાને લઈ, હાલના કામમાં આરોપી સામે ધી નેગોશીયેબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ લગતના ગુનાનો આરોપ છે તથા આજરોજ બંને પક્ષકારોને સાંભળ્યા તથા રેકર્ડ વંચાણે લીધું તથા હાલના કામમાં ઉપરોક્ત તમામ ચર્ચા કરેલ છે. તેથી તેનું પુનરાવર્તન કરેલ નથી તથા આરોપી ઉંમરલાયક છે તે હકીકત તથા ફરિયાદની હકીકત ધ્યાને લેતાં આરોપીની સ્થિતિ ધ્યાને લઈ, મુદ્દા નંબર: ૨ અન્વયે ન્યાયના હિતમાં નીચે મુજબનો હુકમ ફરમાવવામાં આવે છે.

-// આ ખરી હુકમ // -

૧.. ક્રિમિનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ- ૨૫૫(૨) અન્વયે આ કામના આરોપી પ્રજાપતિ શૈલેષકુમાર ઈશ્વરલાલ, ઉ.વ.આ.૫૦, ધંધો:- કોન્ટ્રાક્ટર, રહે.પાટણ, ઠે.ખોખરવાડો, તા.જી.પાટણ નાઓને ધી નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબના શિક્ષાને પાત્ર ગુનામાં તકસીરવાર ઠરાવી ૧ (એક) વર્ષની સાદી કેદની સજાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

૨.. આરોપીએ ક્રિમિનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ-૩૫૭ અન્વયે ફરિયાદીને ચેકોની રકમ વળતર પેટે ચૂકવી આપવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે. જો આરોપીએ વળતરની રકમ હુકમની તારીખથી દિન-૩૦ માં આ અદાલતમાં જમા કરાવવામાં નિષ્ફળ જાય તો, આરોપીએ વધુ ત્રણ માસની સાદી કેદની સજા ભોગવવી.

૩.. આ ચુકાદાની નકલ આરોપીને વિનામૂલ્યે પૂરી પાડવી.

હુકમ આજરોજ તારીખ ૦૭ મી, માહે માર્ચ, સને ૨૦૨૬ ના રોજ ખુદી અદાલતમાં વાંચી, સંભળાવી જાહેર કર્યો.

સ્થળ: પાટણ. તા.૦૭-૦૩-૨૦૨૬. PS	(ધીરેન મનહરલાલ ચૌહાણ) એડી.ચીફ જ્યુડી. મેજિ., પાટણ. જજ કોડ નં. જીજે૦૧૦૦૬
-------------------------------------	---

mvs